8. นารทชาดก

อังคติราช มีพระอิตาพระนามว่า รุจาราชกุมารี อยู่มาวันหนึ่งเป็นเทศกาลมหรสพ พระราชาเสด็จไปหาชีเปลือยชื่อ คุณาชีวก เพื่อฟังแสดงธรรมะ คุณาชีวกเป็นผู้ไร่เขตจึงแกล้งพูดว่าในโลกนี้บุญไม่มี บาปไม่มี แม้ทำบาปมากมายก็บริสุทธิ์ไปเอง พระราชาได้ฟังทรงหลงเชื่อ เมื่อเสด็จกลับพระราชวังก็แสวงหาความเพลิดเพลินในชีวิต จนประชาชนเดือดร้อนไปทั่ว ความทราบถึงรุจาราชกุมารี จึงกราบทูลถึงผลแห่งการทำบุญและบาป พระราชามิได้เชื่อ เจ้าหญิงทรงตั้งจิตอธิษฐานขอเทพยดาโปรดช่วยเปลี่ยนความเห็นผิดของพระบิดา ขณะนั้นมีพรหมเทพองค์หนึ่งชื่อ "นารท" แปลงกายเป็นบรรพชิต เหาะมาสู่ปราสาทพระราชาทรงคกตะลึง จึงตรัสถามว่าเหตุใดจึงมีฤทธิ์เช่นนั้น นารทพรหมทูลว่า บำเพ็ญคุณธรรม 4 ประการ และกล่าวว่าผลบุญ ผลบาปนั้นมีอยู่จริงและตรัสสอนให้ทรงละทนทางบาป พระราชาทรงเลื่อมใสและอยู่ในทศพิธราชธรรม ประชาชนก็มีความสุข ร่มเย็น

คติธรรม : บำเพ็ญอุเบกขาบารมี

"สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม ทำดีย่อมได้ดี ทำผิดบาปย่อมได้ชั่วข้ามามายย์เป็นผลตอบ และการคบมิตรสหายนั้นก็จะส่งผลดีเลวแก่ตัวบุคคลนั้นด้วย"

9. วิฑูรชาดก

วิฑูรบัณฑิต เป็นผู้ถวายคำแนะนำประจำราชสำนักของพระราชามัญชัย ประชาชนรักใคร่เคารพนับถือวิฑูรบัณฑิตมาก จนความถึงนางวิมลา มเหสีพญานาค เกิดความปรารถนาอยากฟังแสดงธรรมบ้าง จึงทำอุบายว่าเป็นไข้ ต้องการหัวใจวิฑูรบัณฑิต อิตาพญานาคจึงประกาศหากใครนำหัวใจวิฑูรบัณฑิตมาได้นางจะยอมแต่งงานด้วย ปุณณกยักษ์อยากจะได้นางเป็นชายา จึงมาทำพระเจ้าธนัญชัย เล่นสกา ถ้าคนแพ้จักถวายแก้วมณีและม้าแก้ว ถ้าพระราชาแพ้ก็จะพระราชทานทุกสิ่งที่ต้องการ เว้นแต่พระกายของพระองค์เศวตฉัตรและพระมเหสี ในที่สุดพระราชาแพ้ ปุณณกยักษ์จึงทูลขอตัววิฑูรบัณฑิต แม้ปุณณกยักษ์จะหาวิธีทำให้ตายก็ไม่ตาย วิฑูรบัณฑิตกลับแสดงธรรมของคนดี ให้ปุณณกยักษ์เลื่อมใสจึงนำวิฑูรบัณฑิตไปเมืองนาค และได้แสดงธรรมแก่นางวิมาลา จนนางพ้นพระทัยในปัญญาและความมั่นคงในธรรม จึงตรัสให้ส่งวิฑูรบัณฑิตกับสู่กรุงอินทปัตถ์

คติธรรม : บำเพ็ญสัจจบารมี

"เหตุแห่งความพินิติคือการพนัน และการมีเมตตาจิตย่อมส่งผลให้ได้รับเมตตาจิตตอบด้วยในที่สุด"

10. เวสสันดรชาดก

พระเวสสันดร ผู้โจดีบริจาคทาน ด้วยทรงเห็นว่าเป็นกุศลอันยิ่งใหญ่ ครั้งหนึ่งประทานช้างเผือกคู่บ้านคู่เมือง แก่พราหมณ์ชาวกลิงครัษฎร์ เพื่อให้บ้านเมืองหายข้าวยากหมากแพง ประชาชนต่างโกรธเคือง ว่าต่อไปบ้านเมืองจะลำบาก จึงขอให้เนรเทศ พระเจ้าสญชัยจึงจำพระทัยเนรเทศ ซึ่งพระนางมัทรี พระมเหสีของพระเวสสันดรพร้อมด้วยโอรส อิตา พระนามว่า พระชาลี พระกัณหา ขอตามเสด็จไปด้วย ฝ่ายพราหมณ์เฒ่าชื่อ ชูชก ได้ไปขอ พระชาลี พระกัณหา มาเป็นบริวาร ปรนนิบัติ พระเวสสันดรก็ประทานให้ พระนางมัทรีทราบความก็เสียพระทัยมาก พระเวสสันดรขอให้พระนางอนุโมทนาในทานบารมีที่ทรงกระทำ นางจึงบรรเทาความโศกเศร้า ฝ่ายชูชกพาสองกุมาร ระหกระเหินได้รับความลำบากอย่างมาก และหลงทางไปจนถึงเมืองสีพี พระเจ้าสญชัยจึงได้ไถ่ตัวคืน และมอบสมบัติมากมายแก่ชูชกพร้อมจัดข้าวปลาอาหารเลี้ยงดูอย่างดี ชูชกกินมากจนถึงแก่ความตาย ภายหลังพระเจ้าสญชัยเสด็จไปรับพระเวสสันดรและพระนางมัทรีกลับเมือง พร้อมทรงอภิเษกพระเวสสันดรขึ้นครองเมืองสืบต่อไป

คติธรรม : บำเพ็ญทานบารมี

"สั่งสอนให้คนเราเพียรประกอบคุณความดีโดยมิย่อท้อ หากรู้จักสละทรัพย์บริจาคทานเนืองนิจก็จะเป็นที่สรรเสริญทั่วไป"

ขอเชิญร่วมเป็นเจ้าภาพเทศน์ทศชาติ

เฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
และเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

นามผู้บริจาค _____

นามสกุล _____

บ้านเลขที่ _____ ถนน _____

ตำบล / แขวง _____

อำเภอ / เขต _____

จังหวัด _____ โทรศัพท์ _____

เรื่องที่ ๑	พระเตมีย์	จำนวนเงิน _____	บาท
เรื่องที่ ๒	พระมหาชนก	จำนวนเงิน _____	บาท
เรื่องที่ ๓	พระสุวรรณสาม	จำนวนเงิน _____	บาท
เรื่องที่ ๔	พระเนมิราช	จำนวนเงิน _____	บาท
เรื่องที่ ๕	พระมโหสถ	จำนวนเงิน _____	บาท
เรื่องที่ ๖	พระภูริทัตต์	จำนวนเงิน _____	บาท
เรื่องที่ ๗	พระจันทกุมาร	จำนวนเงิน _____	บาท
เรื่องที่ ๘	พระนารทะ	จำนวนเงิน _____	บาท
เรื่องที่ ๙	พระวิฑูรบัณฑิต	จำนวนเงิน _____	บาท
เรื่องที่ ๑๐	พระเวสสันดร	จำนวนเงิน _____	บาท
		รวมเป็นเงิน _____	บาท

บริจาคโดย

- จ่ายเป็นเช็คหรือธนาณัติในนาม "เงินบริจาคงานเทศน์ทศชาติ เฉลิมพระเกียรติฯ เพื่อช่วยพระภิกษุ สามเณรอาพาธ โรงพยาบาลศิริราช" เลขที่ 2 ถนนพรานนก บางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700
- บริจาคผ่านธนาคารชื่อบัญชี "เงินบริจาคงานเทศน์ทศชาติ เฉลิมพระเกียรติฯ เพื่อช่วยพระภิกษุ สามเณรอาพาธ โรงพยาบาลศิริราช" ประเภทกระแสรายวัน ***

ธ.กรุงเทพ	สาขาบางกอกน้อย	เลขที่	119-3-07105-5 (Bill Payment) (Ref.1=หมายเลขโทรศัพท์)
ธ.กรุงศรีอยุธยา	สาขาอรุณอมรินทร์	เลขที่	157-0-01781-2 (Bill Payment) (Ref.1=หมายเลขโทรศัพท์)
ธ.กสิกรไทย	สาขาพรานนก	เลขที่	019-1-08556-6 (Bill Payment) (Ref.1=หมายเลขโทรศัพท์)
ธ.ไทยพาณิชย์	สาขาศิริราช	เลขที่	016-3-04460-0 (Bill Payment) (Ref.1=หมายเลขโทรศัพท์)

*** กรุณาส่งหลักฐานการโอนเงิน พร้อมชื่อ ที่อยู่ ที่ต้องการระบุในใบเสร็จรับเงินมายัง ธนาคารเงิน ฝ่ายการคลัง
โทร : 0-2419-7689 FAX : 0-2419-9440 ในวัน เวลาราชการ

- ใบเสร็จรับเงินบริจาคสามารถนำไปลดหย่อนภาษีเงินได้ (ตามประกาศกระทรวงการคลัง ว่าด้วยภาษีเงินได้และภาษีมูลค่าเพิ่ม ฉบับที่ 2)
- กรุณาเก็บใบเสร็จรับเงินไว้สำหรับสิทธิประโยชน์ในการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

สอบถามรายละเอียด งานประชาสัมพันธ์และกิจการพิเศษ โทร. 0 2419 7654, 7656

กำหนดการ

วันอังคารที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๔

เวลา ๐๙.๐๐ น. ขบวนแห่ผ้าพระกฐินพระราชทานของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
เวลา ๑๐.๐๐ น. สมเด็จพระพุทธชินวงศ์ เจ้าอาวาสวัดพิชยญาติการามวรวิหาร ประทานสัมโมทนียกถา
เวลา ๑๒.๐๐ น. ปางอถาธรรม

วันพุธที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๔

เวลา ๐๘.๐๐ น. พุทธศาสนิกชนผู้มีจิตศรัทธา คณะกรรมการ พร้อมกัน ณ หอประชุมราชแพทยาลัย
เวลา ๐๘.๓๐ น. เทศน์เรื่อง ปฐมเหตุแห่งเทศน์ทศชาติ
เวลา ๑๐.๓๐ น. เทศน์เรื่อง พระเตมีย์
เวลา ๑๒.๓๐ น. เทศน์เรื่อง พระมหาชนก
เวลา ๑๕.๓๐ น. เทศน์เรื่อง พระสุวรรณสาม

วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔

เวลา ๐๘.๐๐ น. พุทธศาสนิกชนผู้มีจิตศรัทธา คณะกรรมการ พร้อมกัน ณ หอประชุมราชแพทยาลัย
เวลา ๐๘.๓๐ น. เทศน์เรื่อง พระเนมิราช
เวลา ๑๐.๓๐ น. เทศน์เรื่อง พระมโหสถ
เวลา ๑๒.๓๐ น. เทศน์เรื่อง พระภูริทัตต์
เวลา ๑๔.๓๐ น. เทศน์เรื่อง พระจันทกุมาร

วันศุกร์ที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔

เวลา ๐๘.๐๐ น. พุทธศาสนิกชนผู้มีจิตศรัทธา คณะกรรมการ พร้อมกัน ณ หอประชุมราชแพทยาลัย
เวลา ๐๘.๓๐ น. เทศน์เรื่อง พระนารทะ
เวลา ๑๐.๓๐ น. เทศน์เรื่อง พระวิฑูรบัณฑิต
เวลา ๑๒.๓๐ น. เทศน์เรื่อง พระเวสสันดร
เวลา ๑๖.๓๐ น. พิธีถวายของค้ำฝ้าปามหากุศล

หมายเหตุ อาจมีการเปลี่ยนแปลงเวลา และ / หรือ รายละเอียดอื่นๆ เพื่อความเหมาะสม

เทศน์ทศชาติ

เฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

ประธานคณะกรรมการอำนวยการ ฝ่ายบรรพชิต
สมเด็จพระพุทธชินวงศ์
เจ้าอาวาสวัดพิชยญาติการามวรวิหาร

ประธานคณะกรรมการอำนวยการ ฝ่ายฆราวาส
ศาสตราจารย์คลินิกนายแพทย์อุดม คชินทร
คณบดีคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

วันที่ ๑๗ - ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔
เวลา ๐๘.๓๐ น. - ๑๖.๓๐ น.
ณ หอประชุมราชแพทยาลัย โรงพยาบาลศิริราช

เทศน์ทศชาติเฉลิมพระเกียรติฯ

ความเป็นมา

พระพุทธศักราช ๒๕๔๕ เป็นปีมหามงคลที่สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมายุ ๘๐ พรรษา และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมาร ทรงเจริญพระชนมายุ ๖๐ พรรษา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล ได้กำหนดจัดเทศน์ทศชาติเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ และเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมาร ระหว่างวันที่ ๑๗ - ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ณ หอประชุมราชแพทยาลัย เพื่อเฉลิมพระเกียรติฯ และรวบรวมจตุปัจจัยน้อมถวายเป็นพระราชกุศล สมทบกองทุน "สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ เพื่อช่วยเหลือ พระภิกษุ สามเณรอาพาธ โรงพยาบาลศิริราช" และร่วมเผยแพร่เรื่องราวการบำเพ็ญบารมีของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระบรมศาสดาของศาสนาพุทธ เพื่อส่งเสริมและเพิ่มพูนสติปัญญาแก่ประชาชนและผู้สนใจทั้งหลาย บังเกิดความสมานฉันท์ของคนในชาติ ช่วยสร้างสังคมอันดีงามของไทย

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๔๔ และเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖๐ พรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๔๕

๒. เพื่อเผยแพร่เรื่องราวการบำเพ็ญบารมีของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระบรมศาสดาของศาสนาพุทธ

๓. เพื่อเสริมธรรมเสริมปัญญาแก่สังคมและอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณี อันดีงามของไทย

๔. เพื่อนำรายได้สมทบกองทุนสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ เพื่อช่วยเหลือพระภิกษุ สามเณรอาพาธ โรงพยาบาลศิริราช

ตำนานการเทศน์ทศชาติ

"ทศชาติชาดก" ถือเป็นยอดแห่งชาดก เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอดีตชาติสิบพระชาติสุดท้ายของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เมื่อครั้งเสวยพระชาติเป็นพระโพธิสัตว์ เพื่อบำเพ็ญบารมีอีก ๑๐ ประการ อันเป็นคุณความดีอย่างยิ่งยวด เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายอันสูงสุด คือ สัมมาสัมโพธิญาณ

การฟังเทศน์ทศชาติ ซึ่งพรรณนาเรื่องราวว่าด้วยบุพจริยาของพระโพธิสัตว์เพื่อความเป็นพระพุทธเจ้าก่อนจะมาถึงชาติปัจจุบัน ผู้พิจย่อมเกิดศรัทธาตั้งมั่นในพระพุทธศาสนานำมนำพระธรรมคำสอนของพระศาสดามาเป็นเครื่องครองตน และตั้งใจบำเพ็ญบารมีตั้งแต่ชาตินี้

คำนำ

การเสวยพระชาติ ๑๐ ชาติสุดท้าย เพื่อบำเพ็ญบารมี ๑๐ ประการ ของพระโพธิสัตว์ ก่อนตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ประกอบด้วย

๑. พระเตมีย์ บำเพ็ญเนกขัมมบารมี คือ การออกบวช

๒. พระมหาชนก บำเพ็ญวิริยะบารมี คือ สำแดงความเพียรอันแรงกล้า

๓. พระสุวรรณสาม บำเพ็ญเมตตาบารมี คือ ความมีเมตตาจิตต่อทุกชีวิต

๔. พระเนมิราช บำเพ็ญอธิษฐานบารมี คือ รักษาความประพฤติชอบโดยตั้งใจ

๕. พระมโหสถ บำเพ็ญปัญญาบารมี คือ มีปัญญายิ่งเลิศล้ำและประพฤติชอบด้วยปัญญา

๖. พระภูริทัตต์ บำเพ็ญศีลบารมี คือ การรักษาอุโบสถศีลโดยเคร่งครัด

๗. พระจันทกุมาร บำเพ็ญขันติบารมี คือ มีความอดทนเป็นที่ตั้ง

๘. พระนารทะ บำเพ็ญอุเบกขาบารมี คือ กรรมของการทำดีย่อมได้ดี ทำผิดบาปย่อมได้ชั่วเป็นผล

๙. พระวิฑูรบัณฑิต บำเพ็ญสัจจะบารมี คือ ถือความสัตย์ ยอมสละชีวิตได้

๑๐. พระเวสสันดร บำเพ็ญทานบารมี คือ บริจาคทานประกอบคุณความดีโดยไม่ท้อถอย

รวมการเสวยพระชาติ 10 ชาติสุดท้าย โดยมีใจความย่อ ดังนี้

1. เตมีย์ชาดก

เตมีย์ราชกุมารเถรงการที่จะได้ครองราชสมบัติเพราะทรงสลดพระหฤทัยที่เห็นพระบิดาลงโทษโจรตามพระราชตำรัสของพระราชา จึงใช้วิธีแสร้งทำเป็นง่อยเปลี้ย หูหนวก เป็นใบ้ไม่พูดจากับใคร พระราชาปรึกษาพวกพราหมณ์ ก็ได้รับคำแนะนำให้นำราชกุมารไปฝังพระราชาตรัสสั่งให้นายสารถีชื่อ สุนันทะนำพระเตมีย์ขึ้นรถเทียบม้าเพื่อจะไปฝัง ขณะที่บุตหลุมอยู่พระราชกุมารก็แสดงองจากราชรถ ทคลองยกราชรถ ก็ปรากฏว่าทรงมีกำลังยกราชรถขึ้นทรัดแคว่งได้อย่างง่ายดาย จึงทรงเดินไปหาสารถี พร้อมตรัสว่า ถ้าท่านฝังเราเสียท่านก็จะได้ชื่อว่า ทำสิ่งที่ไม่เป็นธรรม แล้วแจ้งว่ามีพระประสงค์จะออกบวช สารถีเลื่อมใสในคำสอน ขอออกบวชด้วย จึงตรัสให้นำรถกลับไปคืนก่อน สารถีนำความไปเล่าถวายพระราชบิดา พระราชมารดาให้ทรงทราบ ทั้งสองพระองค์พร้อมด้วยอำมาตย์ราชบริพารจึงได้เสด็จออกไปเชิญให้พระราชกุมารเสด็จกลับไปครองราชย์ แต่พระราชกุมารกลับถวายหลักธรรมให้ยินดี พระราชาและพระมเหสีพร้อมด้วยบริวารทรงเลื่อมใสในคำสอน ก็เสด็จออกผนวชและบวชตามโดยทันทีทันใด

คติธรรม : บำเพ็ญเนกขัมมบารมี

"เมื่อมีประสงค์ในสิ่งใดก็สมควรมุ่งมั่นตั้งใจกระทำตามความมุ่งหมายนั้นอย่างหนักแน่น อดทนอย่างเพียรพยายามเป็นที่สุด และความพากเพียรอันเด็ดเดี่ยวแน่วแน่นั้น ย่อมนำบุคคลนั้นไปสู่ความสำเร็จอันยิ่งใหญ่อย่างแท้จริง"

2. ชนกชาดก

พระมหาชนกราชกุมารเดินทาง ไปค้าขาย แต่เกิดพายุพัดกระหน่ำจนเรือแตก คนทั้งหลายจมน้ำตายบ้างเป็นเหยื่อของสัตว์น้ำบ้าง แต่พระมหาชนกไม่ทรงละความอุตสาหะ ทรงว่ายน้ำโดยกำหนดทิศทางแห่งกรุงมิถิลาได้นานถึง ๗ วัน ฝ่ายนางมณีเมขลา เทพธิดาผู้รักษามหาสมุทรทรงสรรเสริญในความเพียรของพระมหาชนก จึงช่วยอุ้มพาพระมหาชนก ไปจนถึงฝั่งเมืองมิถิลา ในที่สุดก็ได้ครองราชย์สมบัติ และต่อมาพระมหาชนกทรงสละราชสมบัติให้พระโอรส และทรงออกบวชพรหา เพื่อแสวงหาความสงบ

คติธรรม : บำเพ็ญวิริยะบารมี

"เกิดเป็นคนควรมีความหากเพียรให้ถึงที่สุด เพื่อให้ถึงแก่สิ่งที่มุ่งหวัง เพียรสุดกำลังจนชีวิตหาไม่ก็จงเพียรแล้วความสำเร็จจะมาเยือน"

3. สุวรรณสามชาดก

สุวรรณสามเลี้ยงบิดามารดาของตน ซึ่งตาบอดอยู่ในป่า วันหนึ่งสุวรรณสามถูกพระเจ้ากบิลยักขราช ยิงด้วยธนูอาบยาพิษ ภายหลังเมื่อทราบว่าเป็นมาณพผู้เลี้ยงบิดามารดาก็สลดพระทัย พระองค์ได้ทรงรับปากจะดูแลบิดามารดาแทนสุวรรณสาม พระราชาออกเดินทางไปหาบิดามารดาของสุวรรณสาม และเล่าความให้ทราบนั้น บุพการีทั้งสองเสียใจเป็นอย่างมาก จึงได้ตั้งสัตยาธิษฐาน ถึงคุณความดีของสุวรรณสาม ขอให้พิษของศรหมดไป สุวรรณสามก็ฟื้นคืนสติ ส่วนบิดามารดา ก็หายจากอาการตาบอด สุวรรณสามได้แสดงคติธรรมต่อพระราชาว่า บุคคลใดเลี้ยงดูบำรุงบิดามารดา ด้วยความรักใคร่เอาใจใส่ เทวดาและมนุษย์ย่อมช่วยคุ้มครองบุคคลนั้น พระราชาก็ทรงขอขมาโทษที่ได้กระทำให้เดือดร้อน แล้วทรงปฏิบัติตามที่ได้ตรัสไว้ ฝ่ายสุวรรณสามก็เลี้ยงดูบำรุงบิดามารดาตาบอดพร้อมทั้งบำเพ็ญเพียร ในทางธรรมเมื่อสิ้นชีพ ก็ได้ไปเกิดในพรหมโลก

คติธรรม : บำเพ็ญเมตตาบารมี

"ว่าด้วยเรื่องของความมีเมตตาจิต ซึ่งจะทำให้ชีวิตสุขสงบได้โดยไร้ภยันตรายใดๆ ธรรมนั้นคือเกราะแก้วมิให้อกุศลใดๆ ทำร้ายได้เป็นแน่แท้"

4. เนมิราชชาดก

เนมิกุมาร ทรงมีพระทัยฝักใฝ่ในการบำเพ็ญทานมาตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์ ต่อมาได้ครองราชย์ต่อจากพระราชบิดา พระอินทร์จึงมีเทวบัญชาให้มาตุลี เทพสารถีนำเวชยันตราชรถ ไปเชิญเสด็จพระเจ้าเนมิราช ขึ้นมายังเทวโลก พระองค์เสด็จไปนรก ว่าทำบาปเช่นไรจึงต้องทนทุกข์เวทนาเช่นนี้ และเสด็จไปสวรรค์ว่าทำความดีเช่นไรจึงจึงได้มีวิมานที่งดงามวิจิตรเช่นนี้ เมื่อเสด็จกลับเมืองมิถิลาได้ตรัสสิ่งที่ได้พบเห็นมาแก่ปวงราษฎร ทั้งสิ้งที่ได้เห็นในนรกและสวรรค์ แล้วตรัสชักชวนให้ประชาชนทั้งหลาย ตั้งใจมั่นประกอบกรรมดี บริจาคทาน รักษาศีล และในที่สุด เมื่อทรงพระชราก็เสด็จออกผนวช ได้สำเร็จบรรลุธรรม

คติธรรม : บำเพ็ญอธิษฐานบารมี

"การหมั่นรักษาความดีประพฤติชอบโดยตั้งใจโดยมุ่งมั่น หากทำความดีแล้วย่อมได้ดี ประพฤติชั่วย่อมได้ผลชั่วตอบแทนนี้เป็นเรื่องที่สมควรยึดมั่นโดยแท้"

5. มโหสถชาดก

มโหสถ เป็นที่ปรึกษาหนุ่มของพระเจ้าวิเทหะแห่งเมืองมิถิลา มโหสถเป็นผู้มีความฉลาด สามารถแนะนำและแก้ไขปัญหาต่างๆได้แม้ที่ปรึกษาอื่นๆ วิษยาใส่ความก็ไม่คิดพยาบาทอาฆาตมาด ต่อมามีพระราชาองค์หนึ่ง ทรงพระนามว่า จุลนีพรหมทัต ครองเมืองอุตรปัญจาล ประสงค์จะทำสงครามแผ่เดชานุภาพ จึงวางอุบายส่งทูตไปทูลพระเจ้าวิเทหราชว่าจะขอถวายพระราชธิดาให้เป็นชายา พระเจ้าวิเทหราชก็ทรงหลงกลในอุบายนั้น และไม่เชื่อฟังคำเตือนของมโหสถ แต่ด้วยความจงรักภักดีจึงออกอุบายป้องกันพระราชาจากราชศัตรูจนสำเร็จจึงได้รับยกย่องสรรเสริญว่าเป็น บัณฑิตผู้มีความรู้คุณธรรมอันประเสริฐ

คติธรรม : บำเพ็ญปัญญาบารมี

"ปัญญาอันล้ำเลิศนั้นย่อมทำคุณให้แก่บุคคล ยิ่งกว่ามีทรัพย์นับแสน แม้มีมีปัญญาดั่งปราชญ์ แต่ถ้าเป็นผู้รู้จักคิดให้รอบคอบก่อน ก็ย่อมเป็นผู้มีปัญญาและประพฤติชอบแล้ว"

6. ภูริทัตชาดก

ภูริทัตต์ นาคราช รักษาศีลอุโบสถ อยู่บนเทวโลก และตั้งจิตอธิษฐานว่าแม้ผู้ใดจะต้องการหนัง เอ็น กระดูก เลือดเนื้อของตน ก็จะยอมบริจาคให้ ขอเพียงให้ได้รักษาศีลให้บริสุทธิ์ จนมาพบ พราหมณ์หมองผู้รุ่มมต์อาถัมพายน์ ครั้นจะผู้ก็กลัวศีลที่รักษาไว้จะขาด จึงยอมแต่โดยดี ภูริทัตต์โดนทำร้ายจนเจ็บปวดแทบสิ้นชีวิต และถูกพาเที่ยวแสดงละครหาเงินตามสถานที่ต่างๆ ฝ่ายพี่น้องของภูริทัตต์ได้ยอกคิดตามช่วยเหลือพี่ชาย พรามหณ์ถูกโอษพจนกลายเป็นขี้เรื้อนไปทั่ว ส่วนภูริทัตต์เมื่อเป็นอิสระ จึงขอบำเพ็ญเพียร รักษาอุโบสถศีล ด้วยความสงบดังที่ได้เคยตั้งปณิธานไว้

คติธรรม : บำเพ็ญศีลบารมี

"ความโลภนั้นเป็นสิ่งชั่วร้ายเช่นเดียวกับการเนรคุณ แต่ความอดทนย่อมประเสริฐยิ่งนักแล้ว"

7. จันทชาดก

จันทกุมารเป็นโอรสของพระเจ้าเอกราชช่วยประชาชน ให้พ้นจากคดีซึ่งกันทหาสพราหมณ์ราชปุโรหิตรับสินบนตัดสินไม่เป็นธรรม ให้ประชาชนต่างพากันเดือดใส่เป็นเหตุให้กันทหาพราหมณ์ผู้ทุจริตในพระราชกุมาร เมื่อพระเจ้าเอกราชทรงพระตุบันเพ็นสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ เมื่อสิ้นจากบรรหมทรงใคร่จะทราบทางไปสู่เทวโลก ทรัสถามกันทหาพราหมณ์ จึงแก้แค้นด้วยการกราบทูลแนะนำให้บูชายัญด้วยพระราชบุตร พระมเหสี ประชาชนหญิงชาย เศรษฐี และช้างแก้ว ม้าแก้ว จึงจะไปสู่สวรรค์ได้พระเจ้าเอกราช ก็ทรงยั้งให้ทำตาม แม้ใครจะทัดทานก็ไม่เป็นผล นางจันทาเทวีผู้เป็นชายาของพระจันกุมาร กล่าวอัจจาจาให้สิ้งศักดิ์สิทธิ์ช่วยเหลือสามี พระอินทร์ได้สดับย้อยคำนั้น จึงเสด็จมาขี่แจ้งให้หายเข้าใจผิด พระราชาตกพระทัยสุดซึ้ง สั่งให้ปลดปล่อยคนทั้งหมดจากเครื่องจองจำ ประชาชนจึงรุมฆ่าพราหมณ์ปุโรหิตและเนรเทศพระเจ้าเอกราช แล้วกราบทูลเชิญจันทกุมารขึ้นครองราชย์

คติธรรม : บำเพ็ญขันติบารมี

"เรื่องอนาคตของเรานั้น ย่อมให้ทุกข์กลับคืนแก่ตนในที่สุด และความเจริญหลองในทรัพย์และสุขของผู้อื่นก็ย่อมให้ผลร้ายแก่ตัวได้ในไม่ช้าเช่นกัน"